

הציבור הדתי בארץ מרגיש שהקרקע נשמטת מתחת לרגליו... לא תיתכן בישראל מהפכה דתית נוסח חומייני... אבנים בשבת אסורות...

בגיל 22 הוסמך לרבנות, ולימד בכתיספר תיכוניים — דתיים וכלליים. כיום הוא מכהן כרב האיזורי של תל-אביב, ומשמש כאחד הדוברים העיקריים של הציבור הדתי כלפי הציבור החופשי.

הרב ישראל לאו (41) נולד בפולין. אביו ואמו ניספו בשואה. אחיו המבוגר, נפתלי לביא (יועץ שריהח"ץ), הגניב אותו בשק לתוך מחנה הריכוז בוכנוואלד. ב-1945 עלה לארץ במסגרת עליית-הנוער, יחד עם אחיו. את השכלתו רכש בישיבות בירושלים, בבני-ברק ובזכרון-יעקוב.

איני יכול להתנגד לכפייה דתית כהלכה!

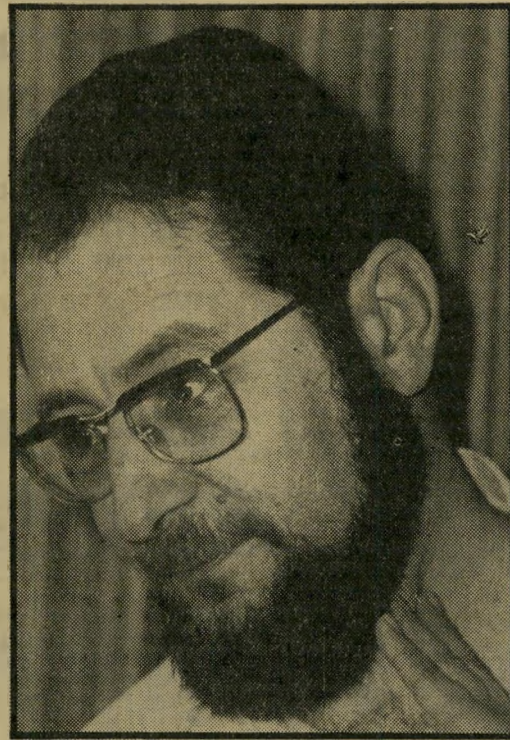
חס וחלילה. השלכת אבנים בשבת אסורה על-פי ההלכה.

מדוע, לדעתך, חל קיטוב בתגובת הציבור הדתי נגד מחללי-השבת?

הקיצוניות הדתית, לדעתי, היא תוצאה ולא גורם. פעם לא היה בית-קולנוע אחד שהציג הצגות בליל-שבת. היום בתל-אביב פתוחים כ-13 בתי-קולנוע. פעם לא היתה מיסעדה שמכרה בשר-חזיר. היום יש הרבה. דוגמות של חוק ההפלות, כביש רמות בירושלים, הקאמרי בתל-אביב. קיצוניות מצד אחד מולידה קיצוניות מצד שני. הציבור הדתי בארץ מרגיש שהקרקע נשמטת מתחת לרגליו, והוא חש צורך להגיב.

האם אתה נחשב כרב פתוח יותר מאחרים?

יש לנו כלל שניקבע עם קוסי-המדינה. מתוך ידיעה שזו מדינה יהודית. ניקבע עיקרון. שאני רואה אותו כהרע במיעוטו — מכסימום יהדות ברשות-הרבים, מינימום התי-ערבות בחופש-הפרט, בחיי-הפרט. עובדה, שפרט לנושא הנישואין והגירושין אין התערבות של מערכת-דתית כל-שהי בחיי הפרט. אבל היתה הכרה מוגהת ביסוד קיומה של

איך נראית בעיניך האפשרות, שכנות דתיות תשרתנה שרותי-לאומי?

אני הייתי תשע שנים מורה בתיכון דתי צייטלין. ומיטב הבנות הלכו לשרות הלאומי. עד היום אני נחשב לרב של הבנות שמשרתות בשרות הלאומי בתל-אביב. במגדויד אדום ובבתי-החולים. אני רואה את זה בעין מאד חיובית.

האם לדעתך מוצדק החוק, שבת שמצי-הירה משתחררת, ובמקומה תשרת המידואומי ניקות עד גיל 38?

מאז ומתמיד הייתי נגד שיחרור בנות דתיות מחובתי הגיוס. אני בעד שיחרור כל הבנות בישראל מחובתי הגיוס. לכל היותר להשתית את הגיוס לצבא. כולל השרות הלאומי, על בסיס של התנדבות בלבד, ואני בטוח

מכסימום יהדות ברשות הרבים, מינימום התערבות בחופש הפרט

אני בעד שיחרור כל הבנות בישראל מחובתי הגיוס. לכל היותר להשתית את הגיוס לצבא. כולל השרות הלאומי, על בסיס של התנדבות בלבד, ואני בטוח

השאלה מה זה פתוח. אני רב. שולחן ערוך הוא נר לרגלי ואינני סוטה בו בשום תחום. אם חושבים שאדם שמדבר עברית ושומר, פחות או יותר, על הופעה נקיה הוא יותר פתוח, אני מקבל את ההגדרה. אם זה אדם שמוצא שפה משותפת ומוכן להאזין לכל אחד, אני מקבל. אבל אם רב פתוח הוא אחד שיכול להרשות לעצמו גמיי-שות בנושאי ההלכה או האמונה, אז אני מאד לא פתוח.

ההלכה נודדה לפני כמה אלפי שנים. היום, לאור המציאות השונה, האם אינך חושב שיש צורך לתקן ההלכה החדשה?

ההלכה היא כלי של אמונה. או שאתה מאמין שהתורה ניתנה לעם-ישראל בהר סיני, או שאינך מאמין. ההלכה אף פעם לא הגבילה עצמה לזמן או למקום מסויימים.

מתי מכירה ההלכה בהפלה?

יש מיקרים לא מעטים שההלכה מכירה בצורך למנוע הריון, כאשר האשה נוקטת באמצעי המניעה, כי באשה אין עניין של השחתת זרע בבטלה. המיקרים הם כשהאשה חולה ואסור לה להרות, או במיקרים שיש סכנה לבריאותה הפיסית ו/או הנפשית.

מה לגבי זוג מרובח ירדים?

היהדות אינה מכירה בשיקולים סוציאליים-כלכליים כהצדקה להפלה.

מה לגבי זוג שאינו מאמין, האם אין זו כפייה דתית?

כל חוק הוא כפייתי. בכל חוק אפשר למצוא כאלה

מדינת ישראל, שהיא לא רק מדינה יהודית, אלא היא מדינה יהודית בארץ-ישראל. לכן, מדינה יהודית מחייבת שוני מסויים מכל מדינה אחרת. כל השנים הלחוק לגבי מקומות-ששועים ציבוריים, כמו התיאטרון הלאומי הבימה, או התיאטרון העירוני הקאמרי. אבל אם יש גוף פרטי כמו צוותא, שפותח את שעריה, אף אחד לא אומר לו מה לעשות.

ההבדל הוא בשמו של התיאטרון?

בהחלט. כיוון שהוא פועל גם בשמי. אני שייך לעיר הזאת, למדינה הזאת. זו שאלה שאנחנו עוד מעט נגיע למצב של פריקת עול השבת. יבוא אדם ויאמר: "לי דווקא מתחשק ללכת בליל-שבת לקולנוע, כי מחר אני לא צריך לקום מוקדם." יבוא אחר וירצה למדוד געליים בפסג' דיונוגוף דווקא בליל-שבת, כי אז יש לו זמן. ואז יפתחו חנויות-געליים וחנויות-הלבשה, ומה יהיה על ייחודה של העיר העברית או המדינה היהודית?

האם לדעתך! השלכת אבנים על מחללי-שבת היא פיתרון?

שצה"ל יצא עוד נישכר ולא ינוק מכך. אני נגד הפליה בין דתיות לשאינן דתיות. אין אצלנו בת שהיא שבס גוי לבת אחרת, והייתי רוצה לתקן טעות מאד נפוצה כאילו הרבנים בזמנם, או המיפלגות הדתיות, נאבקו למען גיוס בנות דתיות לצבא. זה שקר וכזב. בשנת 1955, השנה הסוערת בנושא זה, המאבק היה נגד גיוס-נשים. כך גוריון הוא שהביע את הפשרה הזאת ואמר: "לותר לגמרי על גיוס נשים אני לא מוכן, אבל אלה אשר תצהרנה מטעמי דת ומצפון, את אלה אני אשתרר." ההצעה אינה הלכתית, לא רבנית ולא דתית. וזהו הצעה בן-גוריונית של שמירה על איזשהו סטטוס-קוו של דריקום, שאני ואני חושב שכל הציבור הדתי, סובל ממנה. כל הנושא הזה — בת כזו ובת כזו לא — הוא לא לרוחי. יש גם בנות דתיות שלא מנצלות את ההזדמנות, ומשרתות בצבא.

מה היית אתה מתקן בחוק?

עדיין לא מאוחר, אפשר לחוקק חוק במדינת-ישראל שלפיו הבת תשרת על בסיס של התנדבות בלבד.

אם הצעה זו לא תתקבל, האם, לדעתך,

יש מקום לחייב את המשתמשות להתגייס? אני נגד כפייה בנושא הזה, בכל דרך שהיא.

הרב לאו, מה דעתך על כפייה דתית?

כפייה דתית, במקום שהיא דרישת ההלכה, איני יכול להתנגד לה. למשל, חוק נישואין וגירושין הוא כפייה, ואני מצדד בו.

מה דעתך על קיום מופעים בימי-שישי בערב?